

Eliminering av signalkräfta på Gotland

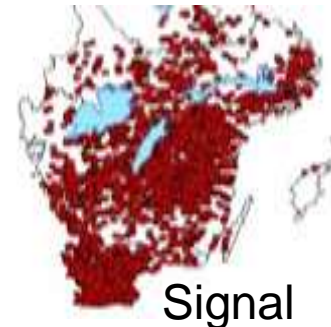
Nils Ljunggren, Rolf Gydemo, Lena Almquist
Länsstyrelsen på Gotland

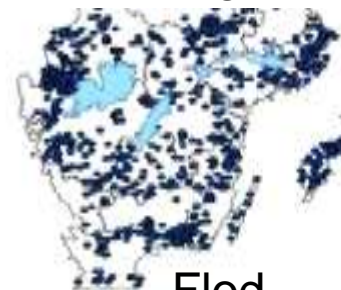
Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

- Inventering 2005-2006 i 450 småvatten: 3 väl avgränsade lokaler på Gotland med signalkräfta.
- Bestånden av flodkräfta är mycket starka och välmående.
- Gotland utsågs i augusti 2007 till Sveriges första skyddsområde för flodkräfta.
- Slutsats: Signalkräftan kan och måste utrotas på Gotland!

Signal

Flod

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

FISKEFÖRBUD

RISK FÖR SPRIDNING AV
KRÄFTSJUKDOMAR!

SIGNALKRÄFTA

I BROTTET FINNS ETT BESTÄND AV
NÖRDAMERIKANSK SIGNALKRÄFTA. ARTEN ÄR
VÄRDDIUR FÖR ETT ANTAL SJUKDOMAR, BLAND
ANNAT KRÄFTPEST. SJUKDOMEN KAN SNABBT SLÅ
UT HELE BESTÄND AV DEN I EUROPA INHEMSKA
FLODKRAFTAN OCH HAR MEDFÖRT ATT DENNA ART
IDAG ÄR STARKT UTROTNINGSHOTAD. GOTLAND ÄR
ETT AV FÅ OMRÅDEN DÄR DET FORTFARANDE FINNS
STARKA BESTÄND AV FLODKRAFTA. ALL SPRIDNING
AV SIGNALKRÄFTOR UTGÖR ETT ALLVARLIGT HOT
MOT DESSA BESTÄND!

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Naturvårdsverket
Göteborg 2008

www.lst.se

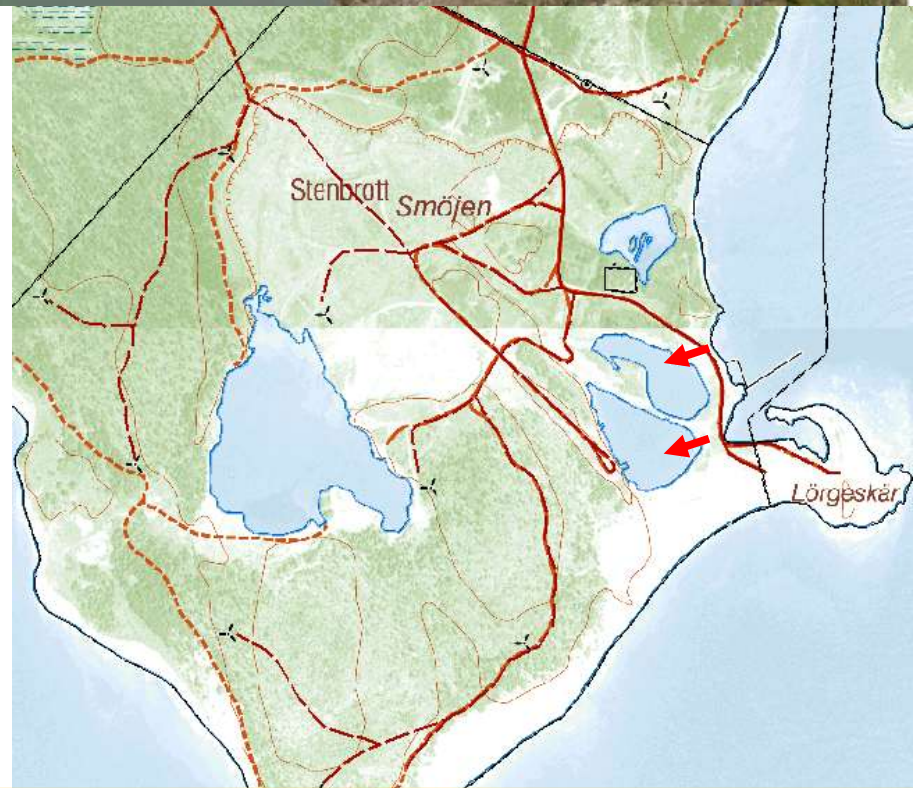
Signalcräfta. Det röda bäckkräftan
som utöns är en farlig artinvasör.

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

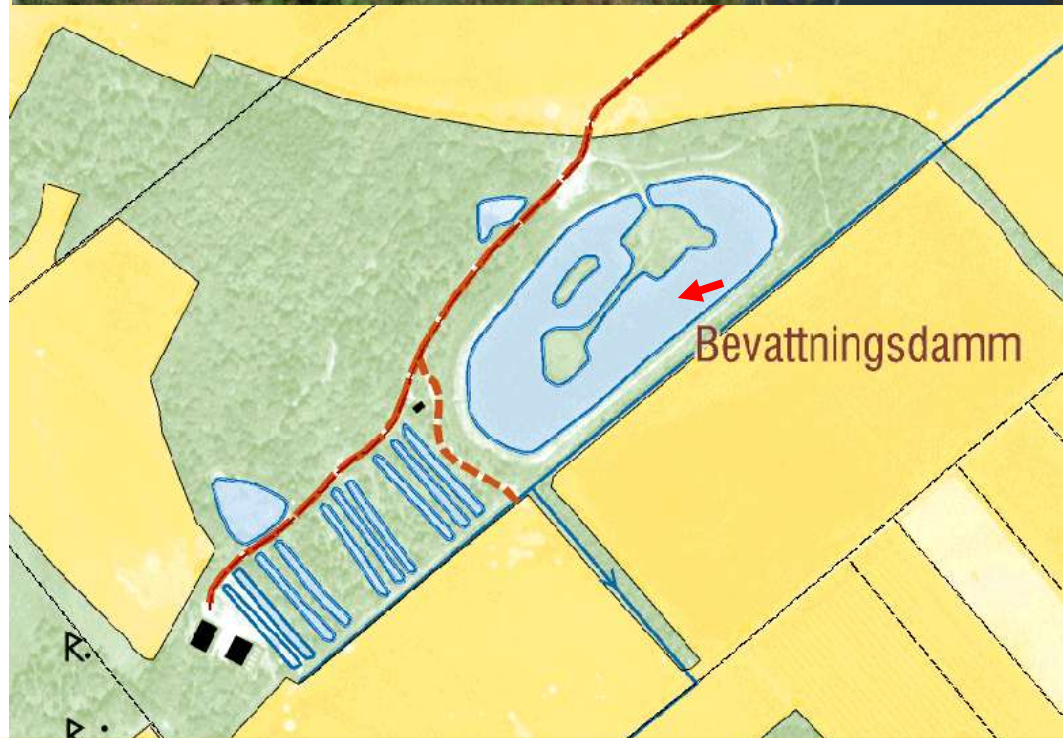
Smöjen

- Ensligt belägen udde.
- Signalkräfta sedan 1960-talet.
- Utrotningsförsök 1993 (illegalt okänt gift), 1994 (illegalt deltametrin), 2001 (Lst. deltametrin).
- Svårbehandlad topografi med sprängsten, diken och vattendränkta byggnader.
- 2006: signalkräfta i sammanbundna kalkbrott på 1 ha, 30 000m³ resp. 1,4 ha, 45 000m³.
- Bottnar med stenkross, bleke och kransalger.

Stenkyrka

- Grävd bevattningsdamm på 2,3 ha, 80 000 m³.
- Signalkräfta sedan 1984 (från Smöjen).
- Utrotningsförsök gnm. torrläggning 1985.
- Släta kanter och bottnar med bleke, lera och kransalger.

Hangvar

- Vattenfyllt "aktivt" kalkbrott på 0,36 ha.
- Signalkräfta sedan 1970- talet (upptäcktes 2005 !?).
- Närhet till brunnar och kommunal dricksvattentäkt.
- Påbörjad diskussion med Gotl. Kommun och närboende.
- Utrotning planerad 2009.

Deltametrin

- Syntetisk *Pyretroid*. Förlaga är *Pyretrum*, en substans som utvinns från blommor inom släktet *Chrysanthemum*.
- *Mycket* giftigt för leddjur och vattenlevande organismer. Kräftor dör vid $0,1\mu\text{g/l}$ = gräns för dricksvatten inom EU.
- "Ofarligt" för fåglar och däggdjur, ingen bioackumulering.
- Biologiskt nedbrytbart – vattnet helt giftfritt inom veckor-månader, beroende på temp, ljus, grumlighet.
- Stark bindning till partiklar, måste därför "överdoseras". Vald måldos ca $0,5\mu\text{g/l}$.

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Uppföljning

- Analys av vatten och sediment
- Provtagning av vatten- och bottenfauna - HGO
- Sumpning av flodkräftor
- Inventeringar i mörker med lampa

Process

2007

- Kontakt med markägare och fiskerättsinnehavare för förankring av projektet.
- Samråd Scotland, SLU, KEMI
- Decimeringsfiske, flytt av flodkräftor
- Dispenser & tillstånd
- Medieutskick
- Tiden rann ut...

2008

- Tester med vatten från lokalerna
- Provfisken, bottenfauna, plankton – examensarbete Högskolan på Gotland
- Behandling Smöjen och Stenkyrka under slutet av augusti + oktober
- Hangvar dricksvattentäcker, extra undersökningar, spårning med uranin
- Tiden rann ut....

2009

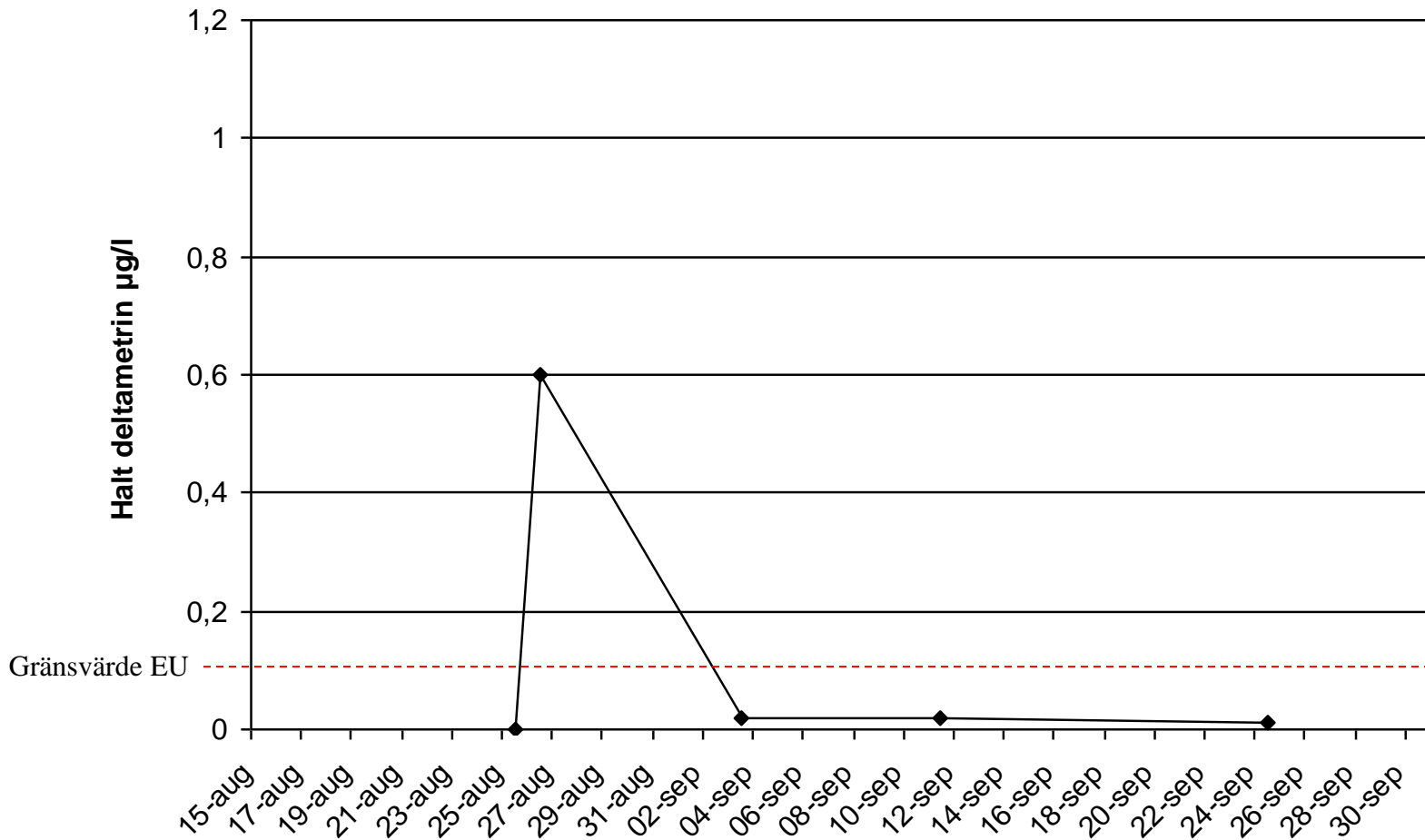
- Behandling av Hangvar
- Uppföljning

Spårning med Uranin

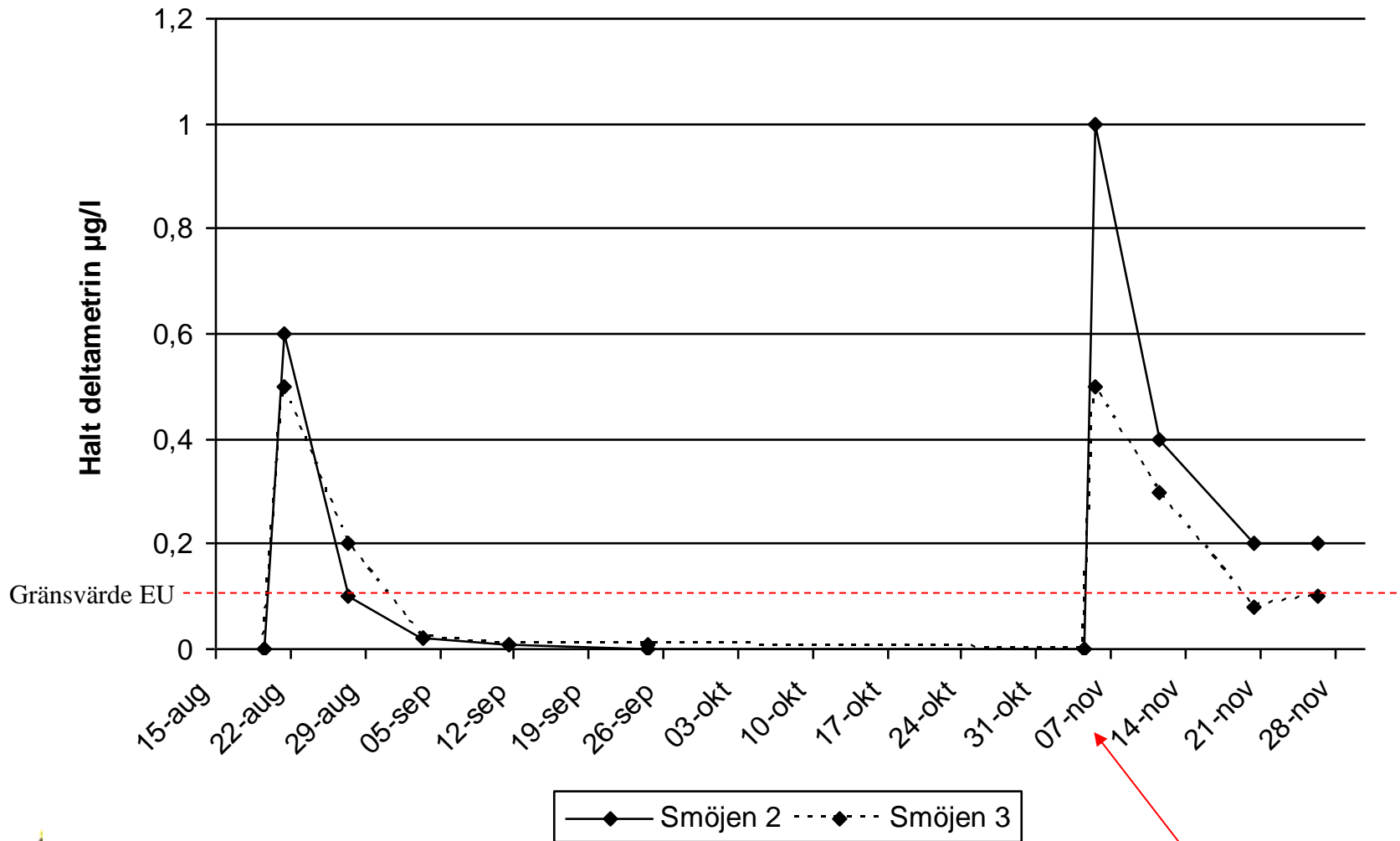
Stenkyrka-dammen

Återintroduktion av flodkräfta i oktober!

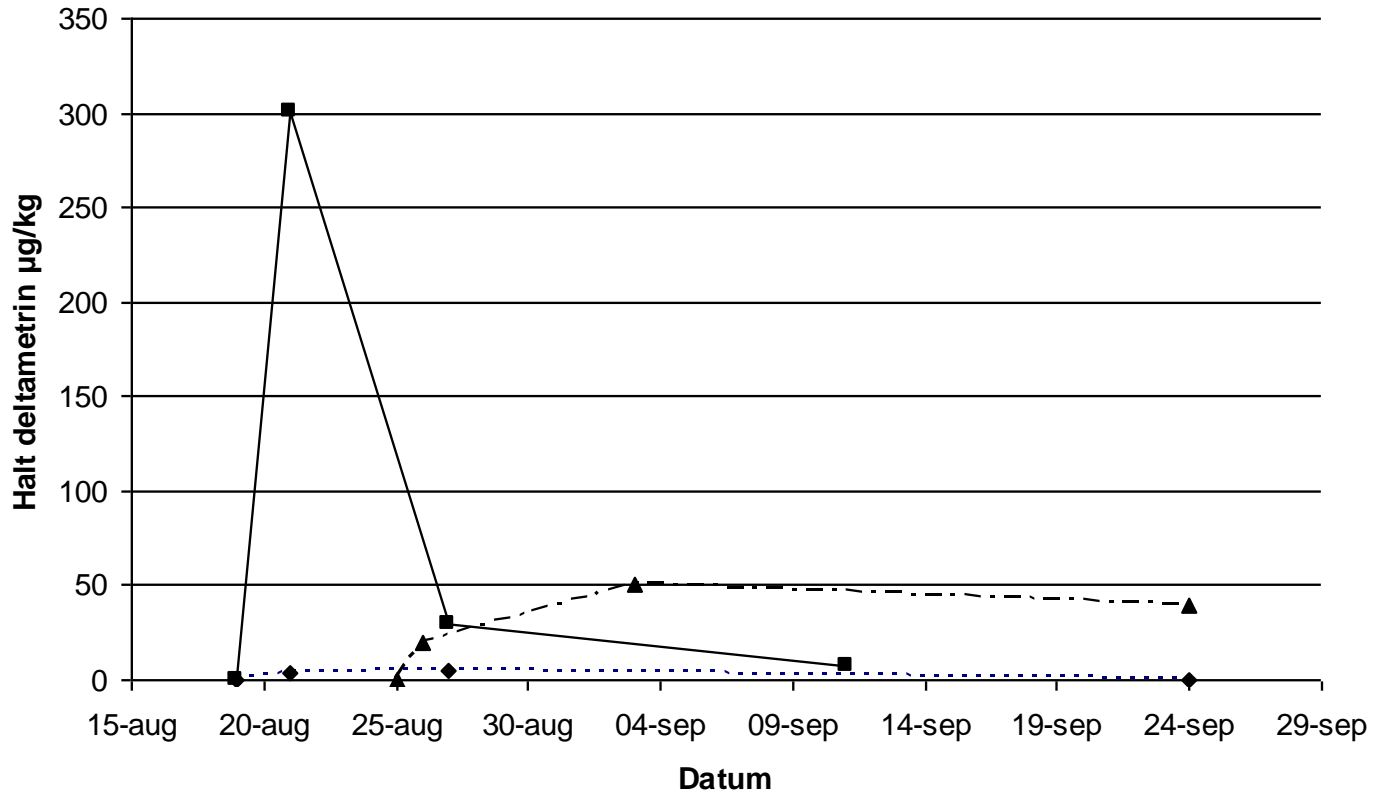
Smöien

Behandling nr 2

Sediment

◆ Smöjen 2 ■ Smöjen 3 ▲ Stenkyrka

Slutsatser

- Metoden väl fungerande – kräftorna dör snabbt vid använd koncentration runt 0,5 µg/l.
- Nedbrytningen snabb i vattentemperaturer > 15 °C. Giftfritt inom en månad. Acceptabel nedbrytningstid även i kallt vatten.
- Viss fastläggning i sediment.
- Återintroduktion av flodkräftor möjlig redan samma säsong.
- Återkolonisation av alla funktionella grupper inom ett år
- Viktigt att kartlägga vattnet, även med dykare, för att hitta möjliga refugier.
- Stort intresse från media, i huvudsak positiv publicitet - ingen debatt.
- Signalkräftorna borta från Smöjen, Sorby och Hangvar!!??

Epilog

- I augusti 2010 fick vi information om förekomst av signalkräftor i 2 små isolerade vatten. Det ena, som ägaren rapporterade, hade fått utsättningsmaterial från det andra (inga tillstånd sökta).
- Enligt uppgift hade signalkräftorna i donatordammen ”räddats från utrotning”.
- Båda bestånden behandlades inom en månad. Inga återfynd.
- Inga nya rapporter sedan 2010 men fler förekomster kan inte uteslutas.
- I satellitbildanalys syns nya dammar och småvatten, en del med, andra utan tillstånd. Vad finns i dem?
- Länsstyrelsen försöker få resurser till ny inventering.

